

Niepodległość.

Wokół myśli historycznej Józefa Piłsudskiego

31.10.2018 – 27.01.2019

Jan Kanty Gumowski, Portret Józefa Piłsudskiego, 1916

Jacek Malczewski, Witold Pruszkowski, Juliusz i Wojciech Kossakowie, Artur Grottger – prace m.in. tych artystów można oglądać na otwartej 30 października 2018 w Gmachu Głównym Muzeum Narodowego w Krakowie wystawie „Niepodległość. Wokół myśli historycznej Józefa Piłsudskiego”. Od innych ekspozycji o tematyce niepodległościowej różni się ona związkiem z postacią Józefa Piłsudskiego – twórcy Legionów, architekta niepodległości, ale także publicysty, wnikliwego analityka historii Polski, stratega. Jego dorobek, wydany w 10 tomach „Pism zbiorowych”, obejmuje artykuły prasowe, opracowania historyczne, przemówienia, wykłady, rozkazy i wywiady. – *Samodzielną i nowatorską koncepcję scenariusza wystawy oraz katalogu przygotowała pani Wacława Milewska, kustosz Muzeum Narodowego w Krakowie, uznana autorka wielu książek i publikacji poświęconych między innymi takim tematom, jak zagadnienia wolności czy wpływu poezji, szczególnie mistyki Juliusza Słowackiego, na sztukę polską XIX i XX wieku – mówi dr hab. Andrzej Betlej, Dyrektor Muzeum Narodowego w Krakowie.*

– *Najważniejszą ideą, powracającą w pismach Józefa Piłsudskiego w różnych kontekstach, jest niepodległość Ojczyzny – tłumaczy kurator Wacława Milewska. – Przed jej odzyskaniem przyszły Marszałek dobitnie obrazuje ograniczenia, represje, cierpienia fizyczne i duchowe, którym poddawany jest naród pozbawiony niezależności. Po roku 1921 uświadamia, jak łatwo można tę niezależność utracić.*

Można odnieść wrażenie, że – właśnie dzięki tej wystawie, dzięki wyjątkowym obiektom – słyszymy głos Naczelnika Państwa i możemy zrozumieć postawy i idee, które doprowadziły do odzyskania naszej niepodległości.

dr hab. Andrzej Betlej
Dyrektor MNK

Wielu artystów współodczuwało niewolę i przeżywało aktualne wydarzenia w sposób podobny do Marszałka. To właśnie ich prace składają się na wystawę w MNK. Opowieść o polskich tradycjach walki o niepodległość, które leżały u podstaw zrywu legionowego i restytucji państwa w roku 1918, ilustrują nie tylko obrazy, grafiki i rzeźby znamienitych twórców, ale także mundury, mapy, broń, odznaczenia i medale, wybrane przez kustosza Piotra Wilkosza. Razem to ponad 750 obiektów. Całości dopełniają archiwalne fotografie.

Wystawa została podzielona na dziewięć części o tytułach zaczerpniętych w większości z pism Józefa Piłsudskiego: „Niewola”, „Pod czerwonym sztandarem”, „Polityka walki

Niepodległość.

Wokół myśli historycznej Józefa Piłsudskiego

31.10.2018 – 27.01.2019

czynnej”, „Mary Ojczyzny”, „Legiony Polskie”, „Koniec epopei legionowej”, „Polonia devastata” „Granice w ogniu” i „Polonia Restituta”.

Sercem ekspozycji są „Mary Ojczyzny” (parafraza cytatu z „Beniowskiego”) – część poświęcona wyobrażeniom Rzeczypospolitej w malarstwie, rzeźbie i innych dziedzinach sztuki. Tu właśnie zobaczymy obrazy Jacka Malczewskiego (m.in. „Polonia”, „Artysta i Muza”, „Natchnienie Malarza”), Leona Wyczółkowskiego („Sarkofag królowej Jadwigi”), „Wizję” Witolda Pruszkowskiego i słynną rzeźbę „Pochód na Wawel” Wacława Szymanowskiego. Wystawę zamyka dział o nazwie „Polonia Restituta”, prezentujący dzieła symbolicznie odnoszące się do odzyskanej niepodległości, jak mało znana, pochodząca z kolekcji prywatnej „Corona imperialis” Jacka Malczewskiego, przejmujący „Autoportret na tle morza” Leona Wyczółkowskiego” i portret Józefa Piłsudskiego jako Marszałka pędzla Kazimierza Markiewicza.

Większość eksponatów pochodzi z kolekcji MNK, jednak dla zilustrowania najważniejszych wątków wystawy wypożyczono dzieła sztuki z kilkudziesięciu polskich i zagranicznych instytucji. To m.in. Biblioteka Polska w Paryżu, Musée des Beaux-Arts d'Angers, Snite Museum of Art z Indiany (USA) oraz polskie Muzea Narodowe w Warszawie, Wrocławiu i Poznaniu. Dzięki tej współpracy na „Niepodległości” zobaczymy np. nie prezentowane od 30 lat w Krakowie rysunki Artura Grottgera, obraz „Sybirak” Jacka Malczewskiego ze zbiorów prywatnych, czy pokazywany ostatnio publicznie na wystawie „Polaków portret własny” wczesny rysunek Wojciecha Weissa, ukazujący scenę z III części „Dziadów” Adama Mickiewicza. Gratką dla publiczności będą olejny obraz „Orfeusz i Eurydyka” Jacka Malczewskiego ze zbiorów prywatnych, nigdy nie prezentowany w Krakowie „Pogrzeb w czasie strajku” Stanisława Fabiańskiego czy grafika Féliçiena Ropsa „Spokój panuje w Warszawie”. Z Paryża sprowadzone zostały monumentalny obraz Leona Wyczółkowskiego „Rycerz wśród kwiatów” i dzieło Horacego Verneta „Polski Prometeusz”, z Angers – praca Leona Cognieta „Polski chorąży lansjerów na murach Paryża”, a z USA przyjechała pierwsza, nieznana w Polsce, wersja „Śmierci Ellenai” Jacka Malczewskiego, nosząca tytuł „Śmierć wygnanki”.

Szczególnym dziełem jest chorągiew z czasów konfederacji barskiej. – *To największe odkrycie naszej wystawy* – mówi kurator Wacława Milewska. – *Podczas przygotowań do niej okazało się, że w posiadaniu Muzeum jest absolutny unikat: sztandar konfederacki. To naprawdę odkrycie na miarę 250 rocznicy zawiązania konfederacji.*

Ekspozycja nieprzypadkowo prezentowana jest w Krakowie – mieście, z którym Józef Piłsudski był silnie związany. Tu mieszkał w latach 1900–1917, zakładał Związek Strzelecki, stąd wyruszał na wojnę przeciwko Rosji, tu spotykały go hołdy po dymisji z Legionów Polskich, tu wielokrotnie po wojnie wracał i spoczął po śmierci w podziemiach tutejszej katedry.

Wystawie towarzyszy erudycyjny i monumentalny (800-stronicowy) katalog. Jego rozdziały powtarzają układ ekspozycji, a glosy do poszczególnych obiektów pozwalają poznać lepiej nie tylko ich wartość artystyczną, ale także kontekst historyczny.

(opr. MB)

Niepodległość.

Wokół myśli historycznej Józefa Piłsudskiego

31.10.2018 – 27.01.2019

Informacje dla zwiedzających:

Niepodległość.

Wokół myśli historycznej Józefa Piłsudskiego

31.10.2018 – 27.01.2019

Muzeum Narodowe w Krakowie, Gmach Główny, al. 3 Maja 1

poniedziałek: nieczynne

wtorek – piątek: 9.00 – 17.00, sobota: 10.00 – 18.00

niedziela: 10.00–16.00

ceny biletów:

normalny: 20 zł, ulgowy: 15 zł, rodzinny (do 5 osób): 40 zł,
grupowy ulgowy (min. 15 osób): 5 zł

Koncepcja i scenariusz wystawy: Wacława Milewska

Kurator: Piotr Wilkosz

Organizator: Muzeum Narodowe w Krakowie

Koordynator: Katarzyna Pawłowska

Aranżacja: Luiza Berdak

Patroni medialni:

TVP Kultura, TVP Kraków, Polskie Radio, Radio Kraków, krakow.pl,
Gość Niedzielny, Dziennik Polski, Do Rzeczy, Local Life, Karnet,
inyourpocket.com, AMS, Onet.pl

Mecenas wystawy: PKO Bank Polski

Mecenas Muzeum Narodowego w Krakowie i Sponsor Wystawy:
PZU

Partner Strategiczny Muzeum Narodowego w Krakowie:
Lotto

Wystawa pod Patronatem Honorowym Prezydenta
Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy w roku 100-lecia
Odzyskania Niepodległości 1918–2018

Wystawa dofinansowana ze środków Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego w ramach Programu Wieloletniego
NIEPODLEGŁA na lata 2017–2022

MNK Media:

MARTA BOSAK
(606 207 728)
mbosak@mnk.pl

URSZULA WOLAK
(695 981 850)
uwolak@mnk.pl

Pliki do pobrania:

SERWER ftp.mnk.pl
UŻYTKOWNIK: media HASŁO:
fcZRRtme6w